(گـــل - ٣١)

گلريا ڦوٽي واري وارتا کان (٩) نو سال پوءِ علي محمد جو هيماڊپنت سان گڏجاڻ ٿيو ۽ ڦوٽي جي باري ۾ ٻڌايائين. هڪ ڏينهن گھمندي ڦرندي، هڪ دڪاندار کان، بابا جو ڦوٽو خريد ڪيم ۽ اُن کي فريم چاڙهي، پنهنجي باندرا واري گھر ۾، پٽ تي ٽنگي ڇڏيم ۽ هرروز شرڌا ۽ پريم وچان، باباجن جو اُن ۾ درشن ڪندو هوس. اوهانجي هولي آئسو ملهائڻ کان ٽي (٣) مهنا اڳ، منهنجو پير سڄي پيو هو، جنهن جو آپريشن به ڪرايم ۽ پنهنجي سالي نور محمد جي گھر ٽڪيو پيو هوس.

باندرا واري گھر ۾ ٽن مهنن کان تالو لڳل رهيو ۽ گھر ۾ پرست بابا عبدالرحمان، مؤلانا صاحب، محمد حسين، سائين بابا، بابا تاجدين ۽ ٻيا سنتن جي ڦوٽن جي روپ ۾ حاضر هئا، ليڪن ڪال جي چڪر انهن ڦوٽن کي به ڪين ڇڏيو. هتي نه صرف سائين بابا جي ڦوٽي ڪانسواءِ ٻين کي اُڏهيءَ ناس ڪيو هو، جنهن مان سائين بابا جي شڪتي ۽ سرو وياپڪتا جو پتو پوي ٿو.

کي سال اڳي، مونکي محمد حسين ٺاريا ٺوبڻ کان سٽ بابا عبدالرحمان جو فوٽو مليو هو، جو مون پنهنجي سالي نور محمد پيرپائيءَ کي ڏنو، جو انهن سالن کان سندس ميز تي رکيل هو. هڪ ڏينهن هنجي نظر اُنهي فوٽي تي پيئي ۽ اُهو فوٽيگرافر وٽ وڃي اُن کي (اينلارج) وڏو ڪرايو ۽ اُنجون ڪاپيون (نقل) ڪڍائي، پنهنجن دوستن ۽ مائٽن ۾ ورهايائين، جن مان هڪ ڪاپي مونکي به ملي، جا مون باندرا واري گهر ۾ ٽنگي ڇڏي هئي.

نور محمد سٽ عبدالرحمان جو (شش) مريد هو. جڏهن هن جي عام دربار لڳي هئي تڏهن نور محمد، وڏي فوٽي جي پيٽا ڪرڻ لاءِ روبرو ويو. پر فوٽي کي ڏسندي ئي، سٽ عبدالرحمان ڏاڍو ڪاوڙيو ۽ نور محمد کي مارڻ لاءِ اُٿيو ۽ کيس باهر ڪڍي ڇڏيائين، جنهن تي نور محمد کي ڏاڍو ڏک ۽ ٿراسائي ٿي.

پوءِ ويچار آيس ته مون ڪيترا روپيا خرچ ڪيا ۽ موٽ ۾ پنهنجي مرشد جو ناراضپو ۽ ڪاوڙ پرايم، ڇو ته هو مورتي پوڄا جو وروڌي (برخلاف) هو، تنهن ڪري اُهو فوٽو هٿ ۾ کڻي اُپالو بندر تي اچي، هڪ ٻيڙي ڪري، وچ سمنڊ ۾ سون دريا ڪري آيو ۽ پين مترن ۽ سنبنڌين سان وينتي ڪري، (٦) فوٽا واپس

واپس وئي، باندرا جي وڇجهو سمنڊ ۾ هڪ ماڇيءَ هٿان جل پرواهه ڪرائي ڇڏيا.

مان اڃا سالي جي گهر ۾ ئي هوس ته نور محمد مونکي چيو ته جيڪڏهن تون سنتن جا سڀ فوٽا سمنڊ ۾ وجهائي ڇڏيندين ته تون جلد ئي چاڪ ٿي پوندين. اِهو ٻڌي، مون پنهنجي منيجر "مينا" کي باندرا موڪليو ۽ گهر ۾ ٽنگيل سڀ فوٽا، منيجر جي معرفت سمنڊ ۾ ڦٽا ڪرائي ڇڏيا. ٻن مهنن کان پوءِ جڏهن مان پنهنجي باندرا واري گهر ۾ موٽي آيس ته ڏٺم ته سائين بابا جو فوٽو، اڃا وانگر پٽ تي ٽنگيو پيو هو! مان سمجهي ڪين سگهيس ته منهنجي منيجر جڏهن سڀ ٽنگيل فوٽا سمنڊ ۾ لوڙهي ڇڏيا ته پوءِ فقط سائين بابا جو فوٽو ڪيئن بچي ويو؟

مون يڪدم اُهو لاهي ڇڏيو، متان منهنجي سالي جي اُن تي نظر پوي ۽ اُن کي پڻ ڦاڙي ڇڏي. مان اڃا اِهو ويچار ڪري رهيو هوس ته فوٽي کي ڪٿي سنڀالي رکان، ته باباجن پاڻ مونکي صلاح ڏني ته مؤلانا مجاور وٽ وڃي، هن جي هدايت ۽ اڇا موجب ڪم ڪر. مان مؤلانا سان وڃي گڏيس ۽ سڀ ڳالهه ٻڌائيمانس. پوري وقت سوچڻ بعد، هو هن فيصلي تي پهتو ته اِهو سائين بابا جو فوٽو هيماڊپنت کي سؤنپڻ ئي واجب ۽ سڀ کان سٺو اُپاءُ ٿيندو. اِها صلاح ٻڪي

ڪري، اسين ٻئي اوھان جي گھر آياسين، سائين بابا جو فوٽو اوھان کي سوکڙي ڏياسين.

مٿين ڳالھ مان ظاھر آھي تہ سائين بابا ''لوڪال درشي'' ھئا ۽ ڪھڙي نہ سندر نموني ۾ پنھنجي ڀڳت ھيماڊپنت جي اڇا پوري ڪيائون.

''برھم گياني ڪا ڪوڻ جاڻي ڀيد
برھم گياني ڪئہ سدا آديس.''

(گوروائي)

(۲) جنھن وقت دھاڻو ۾ بي وي ديو، ماملتدار ھو، اُن وقت ڪيس ٻين ڌرمي گرنٿن سان گڏ وڏ گيانيشور مھاراج جي ڀڳوت گيتا تي ٽيڪا ڪيل ''گيانيشوري'' پڙھڻ جي ڏاڍي اڇا ھئي ۽ ھو روز اُن جو ھڪ اڌياءُ پڙھندو ھو ۽ ٻيا گرنٿ بہ ٿورو وقت نظر مان ڪڍندو ھو. پر جنھن وقت ھو گيانيشوري پڙھڻ ويھندو ھو تہ وچ ۾ ڪي نہ ڪي وگھن اچي پوندا ھئس، جنھن ڪري ھو لڪڙ ۾ پورو ڪري ڇڏيندو ھو ۽ آنند ڪين ايندو ھوس.

ٽن مھنن جي موڪل وٺي، ھو شرڊيءَ آيو ۽ پوءِ ''پوڏ'' ۾ پنھنجي گھر آرام ڪرڻ لاءِ وڃي رھيو. آلي بہ نيم اُنوسار ٻيا ڌرمي گرنٿ پڙھندو ھو پر جڏھن گيانيشوري جو پاٺ شروع ڪندو ھو تہ اھڙا اُلٽا خيال اچي ورائيندا ھيس، جو لاچار ٿي پاٺ پڙھڻ بند ڪندو

هو. جڏهن گهڻي ڪوشش ڪندي به پڙهي نه سگهيو، تڏهن نشچيه ڪيائين ته باباجن جي ڪرپا ۽ آگيا ملڻ کانپوءِ ئي، هن کي پڙهڻ شروع ڪندس.

١٩١۴ فيبروريءَ ۾ ڪنڊب سميت شرڊيءَ ۾ آيو ته شري جوڳ پڇيس ته "گيانيشوري جو روز پاٺ ڪندو آهين يا نه؟" ديو جواب ڏنو "مرضي ته ڏاڍي اٿم پر سڦلتا پراپت ڪانه ٿي اٿم. هاڻي جڏهن باباجن جي آگيا تيندي، تڏهن پرارمڀ ڪندس." شري جوڳ صلاح ڏنس ته "گيانيشوريءَ جي هڪ ڪاپي خريد ڪري، بابا کي پيش ڪر. جڏهن هو پنهنجن ڪرڪملن سان هٿڪي ڇهي توکي موٽائي ڏئي، تڏهن پاٺ ڪرڻ شروع ڪج." ديو چيو ته "مون کي اها صلاح ٺيڪ نٿي لڳي. جي باباجن انترجامي آهن، ته منهنجي دل جي اڇا ڪانئن ڪيئن لڪي رهي سگهندي؟ باباجن پاڻيهي صاف شبدن ۾ آگيا ڏيئي، منهنجي منوڪامنا پوري نه ڪري سگهندا ڇا؟"

پوءِ ديو باباجن جو درشن ڪرڻ ويو ۽ هڪ روپيو دکشڻا پيش رکي ته بابا کانئس ويه روپيا دکشڻا وٺي ڪ گهري، جا هن خوشيءَ سان ڏني. رات جو شري ديو، بالڪرام سان گڏيو ۽ پڇيائينس ته "باباجن جي ڪرپا ڪيتري قدر پراپت ڪئي اٿيئي." بالڪرام چيس ته "مان سياڻي، آرتي سماپت ٿيڻ کان پوءِ توکي سڀ

ورتائنت ستائيندس."

ٻئي ڏينهن شري ديو درشن لاءِ مسجد ۾ آيو ته بابا وري ٻيا ويهه روپيا دکشڻا گهريس، جا پڻ هن وڏي خوشيءَ سان ڀيٽا ڪئي. مسجد ۾ ڀيڙ هئڻ سبب پوءِ وچ ايڪانت ۾ ويٺو ته بابا کيس سڏائي پنهنجي ويجهو وهاريو. آرتي سماپت ٿيڻ بعد جڏهن سڀ گهر واپس ويا تڏهن شري ديو، بالڪرام کي چيو ته "مونکي پنهنجو اڳيون اتهاس ٻڌايو ۽ بابا طرفان ڪيل اپديش ۽ ڌيان وغيره جي باري ۾ پڇيو.

بالڪرام اجا اتر ڏيڻ لاءِ سنيريو ته يڪايڪ چندرو ڪوڙهئي اچي چيو ته شري ديو کي باباجن ٿا ڪوٺين. ديو اتي پهتو ته باباجن چيس ته "ٻاڻ ۾ ڪهڙيون ٻئي ڳالهيون ڪيو؟ شري ديو اتر ڏنو ته مان بالڪرام کان اوهان جي ڪيرتي ۽ گڻ گان ٻڌي رهيو هوس." بابا اتي کانئس (٢٥) روپيا دکشڻا گهري، جا پڻ هن کلي خوش ٿي ڏني. پوءِ بابا کيس اندر وٺي ويو ۽ پنهنجي آسڻ تي ويهي، کيس چيو ته "تو منهنجي موڪل کانسواءِ منهنجن "چندين" جي چوري ڪئي آهي." ديو چيو ته "ڀڳوان، جيتري قدر ياد اٿم. مون ڪڏهن اهڙو ڪم ڪيو ئي ڪونهي." پر بابا چيس "ته تو ضرور چوري ڪئي آهي، تون چڱيءَ طرح ڀڙوڙندي ڏس."

ديو گهڻي ڳولا ڦولا دل ۾ ڪئي مگر ڪجهه به پتو

کين پيس. اُن تي بابا ڪاوڙجي چيس تہ ”توکان سواءِ هتي ٻيو ڪوئي ڪونهي. تون ئي چور آهين. تنهنجا وار بہ اڇا ٿي ويا آهن ۽ ٻڍو اچي ٿيو آهين تہ بہ هتي چوري ڪرڻ آيو آهين!“

پوءِ لعل لعل اکين سان ديو کي گارين ڏيڻ ۽ ڌمڪائڻ لڳو مگر ديو شانتيءَ سان سڀ ڪجھ ٻڌندو رهيو ۽ ٻاهر وڃي وينو. ڪلاڪ کان پوءِ باباجن کيس چيو تہ ”هاڻي گھر موٽي وڃ.“ گھر موٽي، سچو حال شري جوڳ ۽ بالڪرام کي ٻڌايائين. ٻن پهرن کان پوءِ باباجن سڀني سان گڏ ديو کي بہ گھرايو ۽ چوڻ لڳا تہ ”هن چوري ڪئي ہو قبول نٿو ڪري.“

وري ديو کان ٻارهن (١٢) روپيا دکشڻا گھريائون، جا هن ٻين کان وٺي، اچيان پيرا ڪري نمسڪار ڪيو تہ باباجن چيس ”اڄ ڪلھ تون ڇا ڪري رهيو آهين؟“

ديو- ڪجھ بہ نہ.

بابا- هر روز گياننيشوريءَ جو پاٺ ڪندو ڪر. وڃ. واڙيءَ ۾ ويهي گياننيشوريءَ جا اڌياءِ نمبروار پاٺ ڪج. جيڪي پڙهين، اُن جو ارٿ ٻين کي پريم ۽ ڀڳتي پوروڪ سمجھائج.

مان تہ لوکي ”سونو شياو“ پيٽ ڏيڻ چاهيانٿو پر تون ٻين وٽ ”چندين“ جي. آشا سان ڇو ٿو وڃين؟ اِهو تنهنجي منهن تي پوندو؟

گيانيشوري پوٿي پڙهڻ جي آگيا پراپت ڪري، ديو ڏاڍو خوش ٿيو. سمجهيائين ته هاڻي مونکي دل گهري وستو ملي ويئي آهي ۽ آنند پورو ڪ گيانيشوري پڙهي سگهندس. پوءِ ساشٽانگ ڏنڊوت ڪري چيائين "پريو، مان اوهانجي شرڻ ۾ آيو آهيان. مان هڪ ابوجهه بالڪ آهيان. مونکي پڙهڻ جي سماڻا ڪريو."

بابا جي ڪرپا سان، هيئنر صفا سمجهه ۾ آيس ته مون جيڪي بالڪرام کان پڇيو هو سو "چندي" سمان هو ۽ باباجن جي انهن وشين ۾ رچي ڪانه هئي، جو تـه باباجن باڻي سيٽي جي شڪائن دور ڪرڻ لاءِ هميشه تيار رهندا هئا. ٻين کان اجايا سوال پڇڻ ڪين سنو نٿي لڳو، تنهن ڪري ديو کي ڌانتيائون ۽ مٿس ڪاوڙ ڪيائون. ديو، باباجن جي ڪاوڙ جي شبدن کي هڪ آشيرواد ڪري سمجهي ۽ خوش ٿي گهر موٽيو.

مٿين موڪل ڏيڻ کان هڪ سال پوءِ باباجن خود ديو وٽ ويا ۽ پڇيائونس تـه "واڏارو ڪيترو ڪيو اٿيئي؟" ٢ اپريل ١٩١٤ وسپت جي صبح جـو، بابا سپني ۾ درشن ڏيئي پڇيس ته "هاڻي پوٿي سمجهه ۾ اچي ٿي؟" ديو جواب ئي ڪين ڏنو. تنهن تـي بابا چيو ته "پوءِ تون ڪڏهن سمجهندين؟" ديو اکين مان لڙڪ وهائي چيو "ته هي، ڀڳوان، مونکي پڪ آهي ته جيسين اوهين مونتي ڪرپا رُوپي مينهن نه وسائيندا،

ليسين گيانيشوري جو أرٿ سمجهڻ، مون لاءِ ممڪن ناهي.“ باباجن چيس ته منهنجي سامهون مونکي پڙهي ٻڌاءِ. تون ٽڪڙو ٽڪڙو پڙهين. اَڌ پاءُ وقت وارو اَڌيائي پڙهندو ڪر.“
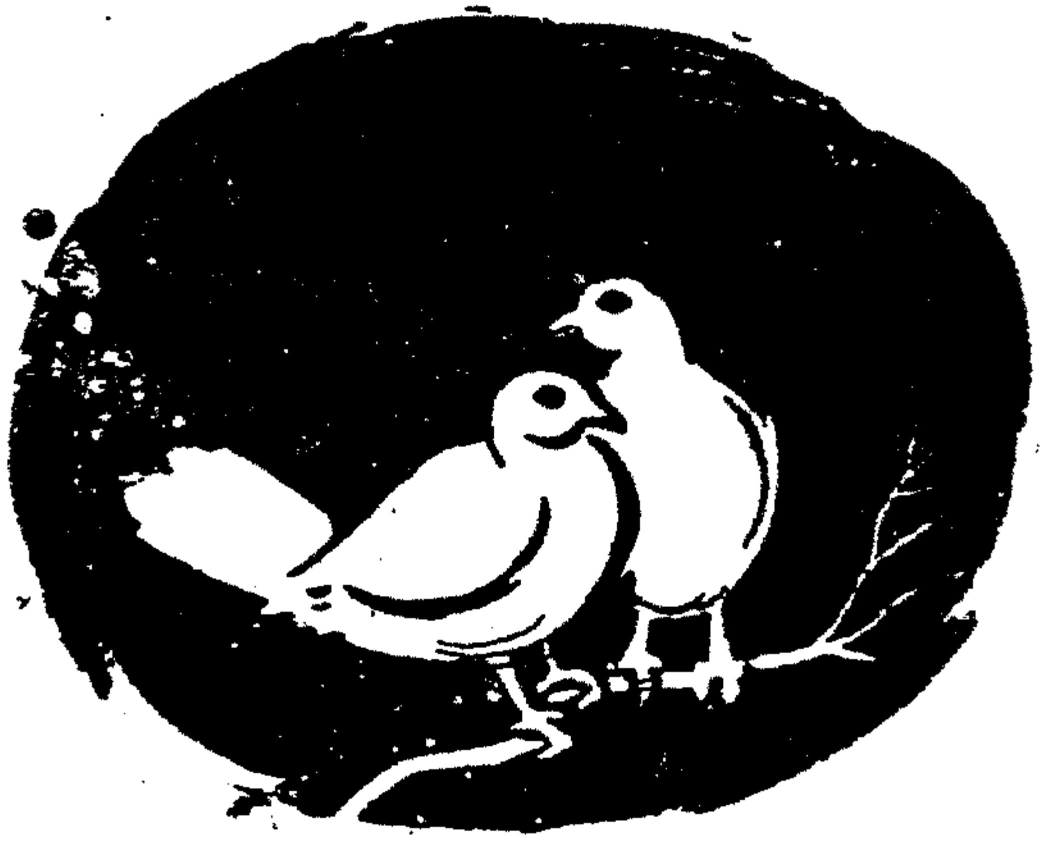
ديو پوٿي کڻي ويو ته نيتو ڪلي پيس ۽ سپنو ختم ٿي ويو. هاڻي پاڻ خود هن ڳالهه تي پاڻ به خوب سوچين ۽ اندازو لڳائين ته ديو کي سپني مان ڪهڙو نه آنند آيو هوندو! مٿيون بيان، ۱۹-۱۰-۱۹۴۴ واري پتريڪا ۾ ظاهر ڪيو ويو هو.